

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatori'a.

Brasiovu 25/13 Septembre 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

In locu de articulu incepatoriu.

Cu lovitur'a unui rescriptu ministerialu, care dechiarà decisiunile dietei d.n Sibiu din an. 1863—4 fara val6re, noi romanii transilvani ne aflamu ignorati cu totul din fundu pana in culme, cã atati, in actiunea constitutiunale. Cã natiune nu mai suntemu chiamati a participa la constitutiunea tierii; suntemu dati afara din edificiulu constitutiunale prin legile din 1848, cari eschidu orice alta nationalitate afara de cea maghiara pe teritoriulu cor6nei St. Stefanu; suntemu redusi la una neputintia politica, lipsiti de factori politici nationali, prin cari am pot6 si noi concurge la consolidarea edificiului constitutiunale alu patriei. Si dela cine ni se trage ac6sta plaga? — Dela aristocrati'a tierii, care nu vre se scia de afectiunile, de simtiemintele unei natiuni intregi, fara de a carei sud6re ea n'ar' fi n'ar' pot6 fi ceea ce este. 6re cor6n'a nu va confunda form'a regimului cu fundamentulu fericirii pop6raloru sale? Noi fara nationalitate politica, pentru a carei sustinere si recun6scere in patria ne vomu lupta fara restempu si fara exceptiune in t6ta solidaritatea nationala, nu ne vomu tien6 neoi una data fericiti si multiamiti. Se va bucurã 6re aristocrati'a maghiara cu succesu a domni preste una natiune intr6ga nemultiamita?! —

Calatori'a comisariului regescu

in comitatulu Solnocu interioare. Din giurulu Becl6nului — si Parastasu.

... Inca nu erã 7 6re deman6tia in 17 Sept. si d. protopopulu Cristuului Ioane Papiu Popu se aflã de facia in mililoculu unei multimi de poporu si intielegintia coadunati la dispunerea sa din intregu tractulu protopopescu in comun'a Sesarmu. „Fratiloru si fiiloru“ agraiasce d. protopopu pre multimea coadunata, scopulu si detoria n6stra cea de antaiu pentru oare neamu adunatu aici e: de o parte cã se redicamu rogatiuni fiesci la tronulu celui atotu puternicu pentru fericitulu nostru metropolitu Escel. Sa Siulutiu, oi inainte de a ne apropiã de altarulu celui preinaltu, am se ve spunu, ca reprezentantele Maiestatei Sale, Esc Sa d. comisariu regescu a percursu in cateva 6re ac6sta parte a comitatului nostru. Nu scimu cari au potutu fi intimpinãrile fericit6rie din partea fratiloru nostri comitatensi, pana aci, deci dati se ne intr'unimu simtirile si bineventandulu in acestu locu — se i spunemu ceea „ce ne d6re.“ Nu finã bine cuventele aceste atragãt6rie si 6ta ca Esc. Sa d. comisariu concomitatu de t6ta pomp'a lum6sca sosescu intre noi. — Aci zelosulu si istetiulu d. protopopu punenduse in pusetiune de a primi pe unu 6spe asi6 mare, sc6te cuprinsulu cuventarei sale scrisu in ambele limbi ale patriei: romanesce si ungresce, si dupa ambiairea de a d6u'a 6ra, oprinduse caret'a Esc. Sale, io intinde in mana, si dupa bineventarea cuvenita, scutitu de arsi'ta radielor solaru — cari abia apucasera a se estinde pre orisonu — prin umbr'a unui standartu nationalu, ce cu aripile sale gigantice falfaiã pe de asupra oratoriului, rosti aceste cuvinte in limb'a romana:

„Escelenti'a Ta Dle comisariu regescu!

D6ca aruncamu o privire adenca in cartea fericirii pop6reloru cu litere depururea aredicãt6rie de animi, aflamu scrisu, cumoa unu factoru principalu alu fericirii patriei — si nedelaturaveru midi'ocu este: Simpatea cea sincera

reciproca, — manifestarea franca cu alta nat. conlocuti6ria, — si devotamentulu de stima si reverintia catra antestatorii ei, ca-ci astfeliu a se purta si a lucra dupa cuvenintia poftesce insusirea neconditionatu a facãrui omu, — onestatea. — Din acestu punctu de vedere manecandu, primesce dar' Esc. Ta si din ungiulu acestui comitatu concentratele ou cele ale celoru 92.000 locuitori romani si ale n6stre cele mai sinceri urari de felicitare si de bunavenire, cã semnulu celei mai adence a n6stre stime si reverintie, pre langa aceea a n6stra pre umilita rugare, ca avendune in parinti6sca consideratiune, cã unulu care suntetu chiamati a reprezenta pers6n'a preinalta a Maiestatei Sale imperatoriului — se aflati, ca noi inca nu mai pucinu suferimu si condoremu s6rtea n6stra noverca cã oricare romanu alu acestei tieri; — dicu dilele ne suntu preingrijate si amare; — s6rtea ni vitr6ga — care ni o cauza sc6t6rea din val6re a articiloru I si II din 1863 referitori la egal'a indreptãt6re nationala a natiunii romane, si ne vine a crede, ca Escelenti'a V6stra cã unu fidelu organu si cã unu impartialu — dreptu gubernatoriu, si grigitoru alu acestei patrie de comunã amate — veti starui, cã natiunea romana se se coordineze cu celealte natiuni conlocuti6rie ale patriei.

Pentru care atatu Maiestatea Sa — catu si patri'a cu multiamita si semne de recunoscintia eti va fi. — 6ra istori'a pre Escelenti'a V6stre ve va face nemuritoriu si pentru posteritate. Nu de altmintea si giurulu acesta va se sierv6sca die de bucuria — dreptu semnu, cã una aducere aminte, ca Escelenti'a V6stre cu inascutave parinti6sca iubire v'ati induratu a ne cerceta si pre noi, — carii pentru statornicia-ve sanetate si lunga vi6tia — neci candu vomu inoeta pre atotopotintele Dumnedieu cu ferbinti rogatiuni de alu escora, — 6ra pentru aouma de a calatori in pace. — Se trai6sca!“

Res p u n s u l u Esc. Sale — facia ou cele de mai nainte precum am potutu precepe, si a modulatu accentulu intru acolo ca: uniunea fiindu fapta c6mplinita, dreptu aceea prov6ca pre bineventatori, cã intru uninduse cu totii poterile spre consolidarea patriei comune, se stari6sca la fericirea comune si — promitiendu Escelenti'a Sa din partesi, ca va starui insusi pre la inaltulu regimu pentru indestulirea doririloru comuni, si pretensiunile romaniloru a buna s6ma voru fi implinite!

Dupa acestea nu potu se nu dicu ou strabunulu Ovidiu: „Laeta fere laetus oecini, — cano tristia tristis“ — si despre parastasulu tienutu totu atunci pentru Esc. Sa d. Metropolitu Siulutiu.

Dupa departarea asiadara a inaltului 6spe adunanduse cu totii in beseric'a cea pomp6sa din Sesarmu, — care numai in anulu trecut se terminã prin staruinti'a si osten6la amintitulu protopopu — si care nu pucinu contribue la sirulu meritelorou cunoscutu, se incep6 servitiulu dumnediescu. — Aci dupa cetirea s. evangeliu suinduse totu acela neosebitu oratoru pe catedra si incependu cu esprimarea condolentii fi6scoi pentru perderea stralucitulu prelatu provinciale, la a carui astrucare nu pregeta a lua parte cu presentia sa, aratã in o cuventare doi6sa si apasãt6ria perderea natiunii romane prin unu atate barbatu devotatu besericeu si natiunii sale; ei enumerã faptele cele maretie, zelu nationalu si iubirea neclãtita catra poporulu romanu si domnitoria casa habsburgica; dupa cari continuandu si finindu s. liturgia, linnisciti de o parte ca si-au implinitu detori'a fi6sca catra marele Archipastoriu, se departara.

G. m a r t o r u o c u l a t u.

D6mne multa depindu t6te intreprenderile

nationale dela zelulu si caracterulu celu neinfrantu alu barbatiloru fructasi! Ne aflamu multu indetorati d. protop., penruca nu lasa neci una ocaziune nefolosita spre a dovedi solidariele simtieminte ale romaniloru din giurulu seu, fara a incetã si dupa lupte fara reesiri, cum f6 cea dela Dees, a documenta statornicia de feru intru a dovedi simtirile si dorintiele natiunii pentru restitutiunea drepturiloru sale politice nationali, pentru cari apromisiunile nu ne potu neci odata odihni, sciindu val6rea loru. Numai in Transilvani'a autonoma nefusionata se pot6 sperã pusetiunea n6stra coordinata. —

Testamentulu

in Domnulu repausatulu Archiep. si Metropolitu Conte Alecsandru Sterca Siulutiu.

(Inchiarare.)

Lasu si testezu cã preferenter mintenu dupa m6rtea mea se se d6 din memorat'a mea fundatiune, fililoru nepotiloru mei de frati Dionisiu, Iosifu si Alecsandru, cari p6rta numele familiei de Sterca Siulutiu si descendentiloru loru, cã acestoru-a dupa gradulu clasiloru in literele mele fundatiunale la § 9 in punct. 6, 7, 8, 9 si 10 hotarite, mintenu dupa m6rtea mea se se asigneze stipendia.

Lasu, cã dupa m6rtea mea totu pre aceea cinosura a graduriloru, claselor se se d6 stipendiu si nepotiloru mei de nepotu lui B6eriu Iosifu, si altui nepotu de nep6ta lui Neagoe Ioane, care ar' voli asi continuã studiile mai incolo.

Dela t6te rudeniale mele cari volieacu a se impartasi din fundatiunea mea se poftesce cã din mai multe studia, de si nu din t6te, se aiba eminentia si portarea morale esemplaria seu prim'a clase.

§ 9. Lasu si renduiescu cã mintenu dupa m6rtea mea esecutorii testamentulu acestuia, t6te chartiele cele private scrise mie de diverse pers6ne private, seu alte scrisori, cari nu voru fi ofici6se seu ratiociniale de pre bunurile manastirei ei alte scrisori asemene, cari se voru aflã in pulpitele meselorou seu castenelorou seu pre mese intre alte scrisori seu acte ofici6se mesteceate si inveluite in resiedinti'a episcop6sca, unde locuiescu eu; se se d6 necetite si necautate in manele si in posesiunea nepotiloru mei Dionisiu si Iosifu St. Siulutiu, cari apoi alegundu cele folositorie pentru sene, precum suntu contractele, ratiociniale si alte documente si scrisori, le voru tien6 si pastrã, 6r' celealte chartie private, cari nu voru fi de alta tr6ba, le voru aruna6 in focu si le voru nemici.

§ 10. Fiinduca eu in 6rele mele cele vacante, afara de lucrurile mele cele multe ofici6se, cari le-am lucratu cu man'a mea cu multa stradania, zelu si osten6la din multi auctori am strinsu si compusu mai multe opure privitorie la drepturile canonice si la vechile obiceine, usu, praesa si disciplinei besericesci adeveratu catolice orientali inainte de Schism'a lui Iosue observate in genere — si in specie a besericeu n6stre gr. cat. din Transilvani'a, precum suntu:

1. Anotatiuni, ca vechile obiceiuri, usu, institutiunile si disciplin'a besericeasca nu este liertatu noi la una auctoritate besericeasca ori catu de eminenta se fia fara scirea si involirea intregi besericeu, a le vatamã, seu a le schimbã seu a le sterge.

2. Casatori'a preotiloru in beseric'a orientala.

3. Prerogativele primatelorou ponteficelui romanu de beseric'a orient. catolica recunoscutu.

4. Disciplin'a si invetiatur'a besericeu cat. orientali, pentru defacerea de totu a casatoriei pentru preacurvi'a unei parti constatata, cea ortodoca si intemeliata pre invetiatur'a lui Isusu

Cristosu, a SS. parenti si pre vechiulu a tóte antioei catolicescei beserici.

5. Concordatulu si conferintiele episcopiloru rom. si gr. cat. din monarchia austriaca in Vien'a la 1856 ténute, opu pana acum nesfersitu, care tóte voru versá dupa parerea mea nu pucina lumina asupra dreptului canonicu, a istoriei, precum si a statului de facia alu besericeii nóstre gr. cat. din Transilvani'a.

6. Opu in limb'a maghiara: Birálatnak ellen birálatá az oláh nemzet származásáról.

7. Istoria Horei si a poporului romanu din muntii apuseni.

Tóte aceste 7 opure se afla inca pana acum nerevedite si nepuritate.

Opu poeticu, versure de jele puritate si inca in mai mare parte scrise cu slove.

9. Una seriósa cautare in trecutulu si venitorulu natiunei romanesci din punctulu de vedere alu relegiunei ei, éra eu slove puritate.

Tóte aceste opure séu altele, cari s'ar aflá (de mine compuse) dupa mórtea mea cu limb'a de mórte si sub ananema cine ar' indrasní ale instriná séu a le stricá, séu a le schimbá, séu a le mutilá, séu a le interpelá, séu ale ascunde si ale tiené la sene — le lasu si le testezu, cu acea neschimbandu rendvié'la, cá tóte opurile mele aceste se se adune la olalta si se se depunia in bibliotec'a seminarului archidiecepsanu locale, si cari inca fiindu in viétia nu le-asi poté revedé si purisá, dupa mórtea mea se se puriseze si se se compinga séu se se lege, si apoi se se inregistreze si infereze in catalogulu cartiloru si alu manuscrptelor bibliotecii seminariali, si apoi cu timpulu mai favoritoru pentru editiunea cartiloru, déca se voru aflá demne se se si tipáreá.

Inse pana atunci inca pre langa strins'a preveghiare a bibliotecii, cá se nu se instraineze, se fia liertatu pretiloru séu protopopiloru séu profesoriloru, séu altoru literati mai alesu romani acolo in sal'a bibliotecii a'si face dintr'ensele extracte séu si a'si le decopiá, inse numai in locu, ér' afara de biblioteca séu nici de catu nu, séu numai pre langa cautione bune si sub responsabilitate bibliotecariului, pre langa o preavina facultate impetranda, si dela rectorele seminarului, séu generalu vicariului si pre langa reversala se se dè; remanendu in genere la totu clerulu, ér' in specia fiacarui vicariu, protopopu si preotu din cleru dreptulu de a preveghia de aceste opure cá de proprietate clerului cá se nu se instraineze din locu, séu se se pérdia, ca cine ar' voli se le póta folosi si cu timpulu, precum mai susu s'a disu, se se póta dá si in tipariu la lumina.

§ 11. Despre acest'a am volitu a face pomenire, ca eu detorie pasive nu am fara am o detoria activa la fundulu Basilitoru, care dupa cum voru dovedi ratiociniale mele, cari s'au substernutu si in totu a. se susternu la esactoratulu c. r. de statu spre revisiune; si de unde mi se dá pre totu anulu si absolutorium pana in anulu 1864 a suitu la 19 milie siette sute nouedeci fl. v. a., adica tienendu eu alodiatorele si mór'a dela Petrifalau a Basilitoru pre langa una arenda anuale de 1900 fl. v. a. fara contributiune, si fara de taca'a ecuivalentulu si fara alte mai multe greutati publice, ce suntu impuse si impreunate cu asemene bunure, am fostu silitu in totu anulu preste stipulat'a anuala arenda a suportá dintru alu meu propriu si a platí si contributiunea si ecuivalentulu si alte datie impuse séu impreunate cu aceste bunure, cari tóte pana la anulu 1864 — cá de pre arenda de pre anulu 1865—1866 inca pana in diu'a de astadi n'am potutu subterne c. r. esactoratu de statu ratiociniulu, a suitu detoria activa la suma de 19790 fl. v. a. mai susu pomenita, si din anu in anu totu mai cresce.

Din tóta detoria mea acest'a activa, care o am cá pretensiune drépta la fundulu Basilitoru, si din tóta sum'a cu care dupa depusele si prin esactoratulu c. r. de statu reveditele mele ratiocinia s'ar aflá dupa mórtea mea ca fundulu Basilitoru a detoriu mie a mi resplatí; diumetate o liertu in favórea fundulu Basilitoru séu a. gimnasiului, ér' cealalta diumetate parte din acea detoria dupa mórtea se fia detoriu fundulu Basilitoru a o refundá per partes in decursu de 6 ani la fundulu fundatiunii mele in favórea clerului si a poporului gr. cat. din archidieceps'a Albei Iulie facute.

§ 12. Lasu cá ingropatiunea mea se nu fia sumtuosa, si in catu ar' admite si dignitatea caracteriului episcopescu se fia simpla.

La seraci cu prelegiulu ingroparei se se

impartia 100 fl. v. a. si minteiu dupa mórtea mea se se incépa unu serendariu pentru sufletulu meu si se se servésca in beserica catedrala prin profesorii de teologia, pentru care ostenéla séu serendariu se li se platésca optu-deci fl. v. a. (80 fl. v. a.) si espensele ingropatiunii si sut'a la seraci si oeli 80 fl. v. a. pentru serendariu se voru platí din banii celi gat'a, cari dupa mórtea mea se voru aflá la mine séu in lad'a mea si care eu prin literile mele fundatiunali din 23 Aprile 1861 i am testatu si legatu in favórea facutei mele fundatiuni, dupa tenorea acoloru-asi litere fundatiunali, totu din aceli bani se se platésca si detoriele pasive ce le-asi contrage cu doctórii si cu potica.

Asidere totu de acolo se se platésca si platile restante ale servitoriloru, la inasiulu meu Hoszu Alecsandru, déca cumva va remané pana la mórtea mea pre langa mine — pre anulu celu mai de pre urma fara de ce mai susu i s'a testatu se i se dè plat'a unui anu indoita.

§ 13. Renduiescu cá la rudeniele mele, cari suntu cuprinsi in acestu testamentu, déca dupa mórtea mea ar' cere si pofti una copia autentica de pre acestu testamentu alu meu, fara nici una contradicere se li se dè cá se scia fiacare ce i s'a testatu, catu si ce are de a asteptá si poftí.

§ 14. De esecutori testamentului meu a-cestuia renduiescu, poftescu si rogu a fi intregu v. capitulu metr., care prin individii din gremiulu seu esmitendi impreuna cu nepotii mei Sterca Siolutiu Dionisiu si Iosifu celi si mai susu numiti — pre cari asemene i renduiescu de impreuna cu v. capitulu metrop. de esecutori ai testamentului acestuia, se binevoliéscá a suscepe (pre langa remuneratiunea acoloru ce se voru ostení in esecutarea testamentului) aceasi greutate si a duce tóte dispoziitiunile acestui testamentu intru indeplinire. Rogandu-metotatoru-a, ér' mai vertosu v. capitulu de liertare pentru tóte ce asi fi gresitu, multumindule pentru tóta fratirésca dragoste si ostenéla, cu care in poterea lucruriloru celoru multe si grele ale oficiului meu m'a sprigiuitu si ajutatú, si dandu toturoru fililoru celoru sufletesci cea mai de pre urma din tóta anim'a purces'a binecuventare archiereáca.

Intru acestu tipu declarandu-mi sub ananema neinfrangibila si nestramutanda mea volia si asediementulu meu celu de pre urma, insusi si testamentulu acestu cu man'a mea l'am scrisu, si pentru mai mare credjementu, ca acestu este dispoziitiunea mea cea mai de pre urma despre specificat'a mea avere, cu suscrierea propriului meu nume si cu obicnuitulu sigilulu meu celu familiaru inca 'lu si intarescu. —

Blasiu in 11/23 Oct. 1866.

(L. S.)

Alecsandru Sterca Si'utiu m/p. archiepiscopulu si metropolitulu Albei Iulie.

Nota. Asié dar' clerulu a remasu insestratu cu dominiulu Springului cumperatu cu 95.000 fl. v. a. in obligatiuni cu melioratiuni in dominiu preste 20.000 fl. v. a. cu naturalele (fructe) din an. 1866 si 1867 preste 2000 mesure transilvane de vinu, din 1862 si 1866 si cu vite cornute 28 capete. La care dominiu s'a mai adausu :

- 106.100 fl. in obligatiuni de desdaunarea roboteloru cumperate pre bani gat'a.
- 44.620 di patrudeci si patru milie siese sute dóuedeci in bancnote floreni v. a.
- 249 doidieleri (Zwanz.) vechi.
- 350 taleri noi a 1 fl. v. a.
- 156 taleri noi a 1 fl. 50 cr. v. a.
- 2 taleri vechi a 2 fl. v. a.
- 44 galbeni.
- 1 taleru turcescu.

Precum si animalele (pecora) din dominiulu Blasiului si anume :

- 42 capete vite cornute.
- 10 capete cali.
- 359 capete de oi.
- 48 capete rimatori (porci).
- 98 stapi; precum si cu 5000 mesure transilvane de cucurozu si vinu.

Blasiu 14 Septembrie 1867

(n) De sub Mesesiu in Aug. 1867.

Alegerile din cerc. Jiboului. . . . Lucru cunoscutu e, ca in acestu cercu alegatoriu maiortatea o facu romanii; deci fiii mai zelosi ai poporului indata dupa abdicarea fostu-

lui deputatu se pusera in miscare spre a alege unu deputatu romanu cu ocaziunea alegerei viitorie, care fú se fia in 29 Iuliu o. n. — Lucoru pre catu de santu, pre atatu de salutaru pentru noi. Spre acestu scopu, dupa mai multe contielegeri private, in urma parochulu si protopopulu sur. de Soimosiu G. Vajda, conchiamá o conferintia in 21 a l. trecute statatória din representantii intregului cercu alegatoriu de Jibou. Aici dupa mai multe dispute pro si contra dintre desemnatiu romanu dd Andreiu Czibenszky si Vasiliu Buteanu prin maiortatea voturiloru deveni de desemnatu celu d'antain.

Datorint'a romaniloru éra a lucrá din respectu pentru desemnatulu loru Romanii inse si mai alesu unii din dnii preoti nu asié intielegu conferintia cá minoritatea se se supuna maiortatii. Conduci parte de interesu privatu, parte de antipatia personala, parte pentruca desemnatulu nu e favoritul maghariloru resp. alu domniloru, patroniloru loru, nu numai ca nu facura nimicu in intielesulu conclusului conferintiei, ci multi nu se pregetara a se uní chiaru si cu maghiarii — in secretu — in contra desemnatulu romanu, prefacundu totuodata amicitia si romaniloru.

Pre acesti domni preste pucinu voiu se'i dau publicitatii se véda poporulu ca aceia carii i manca prescur'a castigata cu multa sudóra, dimpreuna cu aceia carii póta deregatori'a numai si numai pentruca — e nascutu romanu, cum lucra in interesulu sermanei si golisielei loru natiuni. Stima ei respectu celoru ce se cuvine, dara de acestia suntu pucini.

Dorint'a asounsa a animei loru se si implini; pentruca poporulu (care altcum nu e ne-capace de a se insufletí pentru caus'a nationala) parte maltratatu dela alegerile trecute, parte terorizatu de toti domni, domnutii si domnisorii acestui cercu, dar' mai alesu descuragiatu de purtarea cea nepasatória ba chiaru reactionaria a pastoriloru loru sufletesci, pe diu'a alegerei se infaciosiara numai pucini. Preotii inse mai zelosi in insocire cu cativa dascali onragiosi si poporulu pucinu, dar' alesu, nu desperara de felu. — Timpulu inceperii votisarei fú óra a 10-a dar' nefiindu poporu de ajunsu dupa placulu maghariloru, votisarea nu se incepú; nesce plebe din Jibou copii, copilandri cu cativa votisanti formau parti'a antiromana. Acestora se mai adause catra 11 óre cate unu alegatoriu de ici si de colo, cate unu siumariu doi, romani a carora esistintia atarna — cum dicu ei — dela grati'a ourtii (br. Wesselényi) si alti posesori. Fostau pucinei si de cei ametiti cu promisiuni de munti de aur si afurisitulu de vinarsu (rachiu). Acestu gustu marsiavu alu sermanului nostru poporu, dar' multamita Ceriului! de acestia au fostu numai cativa. — Standartele partitei lui Urházy volveiea in unu numeru mai ca mai mare cá alegatorii. Acestia cu plebe si tumultulu nevotisantu otieliti si insufletiti de spiritulu neaparatu de lipsa la alegere de deputatu maghiaru, intre rachnete ne mai audite de „éljen Urházy“ amblau in susu si in diosu cercandu votisanti. Tóte indesiertu: poporulu romanu mai siediú a casa si numai dintre pastori, dintre carii éra si acum aruncasera sórte asupra lui, se infaciosiara. Romanii carii se resolvira a aperi onórea natiunei de si pucini la numeru, se traseru de o parte, formandusi comitetulu reprezentatoriu de diece.

Cam pe la unspredece óre se aratá presiedintele comisiunei culegatórie de voturi si suinduse pe unu scaunu, care numai decatu 'lu incungiurá amesteculu compusu alu partitei lui Urházy, incepú a vorbi ceva maghiarescu, pe semne spuse scopulu si insemnatatea dreptului de alegere, la ce tumultulu nu mai inoetá cu „éljen Urházy“, mai rosti inca odata cateva cuvinte, tumultulu éra si response cá mai nainte, acou presiedintele, fara se astepte alinarea racneteloru, enunciá numai de oatu pe G. Urházy de deputatu. (!?)

La acésta procedura siréta si marsiava sufletulu romaniloru se implí de amaratiune. Pana acum, dupace 'si disse presiedintele cele de diu pasl pe amvonu notariulu comisiunei spunendu totu acea romanescu si provocandu pe alegatorii éra si numai romanescu se se dechiare pe cine voiescu de deputatu. Acésta au fostu procedur'a pana acum, acésta cu atatu mai tare se putea face si acum cu catu notariulu comisiunei culeg. de voturi e romanu.

Comisiunea de 10 a partitei romane cu bravulu protopopu sur. T. Papu in frunte stategata spre a insinúá candidatul partitei romane,

dar' de o parte asteptăm alinarea sgomotului, de alta parte opritu de notariulu comisiei culegerii de voturi dicundu, ca are se vorbăca si elu totu acea romanesce, tacu, neougetandu la o eludare atatu de batătoris la ochi, neougetandu, ca comisiei pôte se plesnăca in facia, in estmodu, celu mai santu dreptu alu poporului alegatoriu, calcandu chiaru si juramentulu depusu spre observarea calei legale!!

Comisiunea romana de 10 numai decatu dupa acăsta strabatū la presiedinte, unde bravulu protopopu sur. de Ortelecu cu o interlatiune energiōsa pretinsa deslucire pentru procedur'a acăsta contraria nu numai spiritului ci si ltereii legiloru, fū spriginitu cu energia de juratulu cercului Zilah si bravulu dascalu din Cuceu, mai slabu de protopopulu de Soimosiu si notariulu comisiei cul. de voturi I. Anderkán. Presiedintele hesitā, dupace inse romaniloru amintiti secundā si conmembrulu comisiei Kun Károly, recunoscu ca au precipitatu totu lucrulu, dar' dupace acum sentinti'a e enunziata, nu pôte se demintiēca elu insusi, ci se damu protestu. Romanii indestuliti cu acăsta „mea culpa“ insinuara protestu. — Dar' vai!
(Va urmā.)

Dela societatea academica romana.

Proiectu de ortografia.

(Că nperatu alu comisiei. Urmare la Nr. tr.)

II.

1. Si mai antaiu comisiei a crediutu, si nu se indoiesce, ca aceste sunt si vederile societatei intregi, comisiei a crediutu, ca i chiamata a da unu proiectu de ortografia, nu provisoriu si de transitiune, ci mai multu sēu mai pucinu definitivu, una adeverata teoria ortografica, ale unoru principia bine stabilite, din care se se pōta desvoltā cu rigore in carti scolastice de pusu in manile junimei studiose. Provisoriu nici nu ar' fi demnu de decisiunile acōstei societati, nici nu ne ar' scōte din incurōarile in cari ne desbatemu, ba inoa ne ar' afundā in altele si mai mari. Din acestu punctu de vedere privindu lucrulu, comisiei a crediutu, ca semnele trebuescu inlaturate de unu planu de teoria de ortografia romana, cā unele ce nu sunt decatu unu remasu alu alfabetului cirilicu, ce impedece limb'a in mersulu ei regulariu, si de acea l'am si lapedatu, adoptandu pre celu strabunu. A mantienē dara semnele ar' fi a tienē limb'a inca in catusile unui cirilismu mai reu cā celu dinainte; ar' fi a perde totu beneficiulu ce ne am promis din adoptarea litereloru latine, a ne pune in nepotintia de a da una adeverata teoria de pronuntia si scriere, oare ar' simplificā nespusu de multu gramatic'a nōstra, a perpetuā anarchi'a limbistica, carei suntemu chiamati a pune capetu. Nici usulu, nici greutatea nu potu bilancea acōste consideratiuni: la usulu unor'a se pōte opune usulu altor'a totu asiē de numerosi; la greutatea rediōsta din domeniulu ortografiei se pōte opune greutatea cu multu mai mare stramutata pre terenulu gramaticiei, fara se adaugemu, ca una teoria, una sciintia ōrecare nu se pōte intemeia numai pre cuventu, ca e grea. Mai trebue dupa tōte acōstea se punemu inainte si cuvente trase din estetic'a si economi'a, ce s'ar nasce, desfiintandu dōne din trei eaturi, ce redica astadi unii la scrierea cu litere latine.

2. Pentru comisiei dvōstre remane dara bine stabilitu, ca in romanesce cauta se scriemu cu litere latine nedeformate prin semne.

Care inse se fia principiulu conducatoriu si luminatoriu alu ortografiei nōstre cu litere latine? Dupa dōne lungi siedintie de desbateri, societatea, in unanimitate aprōpe, s'a pronunziatu pentru principiulu etimologicu moderatu, s'au combinatu cu celu foneticu. Vrendu a espune, fia si in sumariu, cuventele, cari au adusu pre societate la acestu conclusu, ceremu tōta indulgenti'a dvōstre, dēca, in lipsa de procese verbale detaliate nu am putē reproduce cu fidelitate insemnatele cuvente, ce s'au produsu in mentionatele dōne siedintie pentru stabilirea acestui principiu.

Si mai antaiu intrebandu-ne pentru ce suntemu chiamati si strinsi din tōte partile locuite de romani, ne am respunsu cu totii: suntemu chiamati a consolida si largi dupa datele de astadi ale filologiei nōstre, fundamentale limbii romane, o d i n i ō r a aruncata in cartile besericesci, pentruca pre acăsta larga base se se ve-

dice mundru si neclatinatu edificiulu unitatii limbii romane. Unitatea de limba ne am disu mai departe, nu se pōte capata fara unitatea de scriptura. Dara pronunti'a variaza de intre Romanii din diversele parti de locu, deci ea nu s'ar putē lua cā base in scriptura, dēca vremu, cā acēst'a se fia un'a pentu toti romanii. Afara de acēst'a pronunti'a variaza a pro de din generatiune in gen. asiē, incatu luanduse de base a scripturii pronunti'a, fiacare generatiune a unui poporu ar' cauta se incēpa limb'a si cultur'a dela capulu capetelor si asiē poporulu se stē pre locu, putrediendu in nesciintia si barbaria. De consultamu apoi istori'a, nu aflamu poporu, celu pucinu in Europ'a, cā se fi fundatu limb'a literaria pre pronuntia. De alta parte intrebandu, ce va se dica ortografi'a, ne am convinsu, ca acēsta nu va se dica scrierea puru si simplu, adica fotografia a sunetelor unei limbe, ci d i r ē p t a scriere; si candu este vorba de a se d i r ē p t ā mai alesu miliōne, unu poporu intregu, cauta se aiba unu dreptariu, una norma stabila si unica pentu toti. Dara nimicu mai subiectiva si variabile decatu pronunti'a. Deci dēca am lua o de norma in scriptura, ar' fi cā si candu n'am punē nici unu principiu, am ajunge la acēasi confusiune, ce s'ar produce in comerciulu, candu fiacare ar' fi permis se oumpere si se venda cu propri'a sa mesura. Pre lenga acōstea principiulu pronuntiei stergundu orce filiatiune intre vorbe si limb'a nōstra din arborele ce ea aventu se se desvolte in arbore prin impulsulu trebuntiei de cultura, vomu condamna pre marea maioritata a poporului romanu la completa ignoranta a limbii si prin urmare la perpetua lipsa de cultura, nepotenduse familiarisā cu vorbe, ce ar' semana cu totulu straine de tulpinile betranei sale limbe.

Unde vremu in fine se ajungemu luandune basa pronunti'a in scrierea limbii? Dara acēst'a nu se pōte, ca-ci chiaru fotografi'a propria nu produce esactu natur'a: celu pucinu sufletulu ce scapa totu de un'a, si chiaru din materia nu reproduce decatu totu ce este mai efemeru si prin urmare mai neadeveratu. Tocmai asiē adeverulu limbisticu nu'lu putemu afla in fotografi'a pronuntiei. Pōte, celu pucinu, acestu pretinsu principiu se ne dē macaru acestu elementu efemeru, pronunti'a dintr'unu timpu. Ni 'lu au datu? Nici de cum. Dar' atunci cum se pōte redica la demnitata de regulatoriu ortograficu unu principiu atata de contradicțoriu si insusi si necapace a implini chiaru cea ee einguru promite? Asiē dara chiaru candu am fi strainsi in Europ'a si limb'a nōstra n'ar avē legatura cu altele, totusi asemenea principiu nu s'ar potē luā cā base in scriptur'a nōstra. Noi inse avemu una limba legata prin strinsa legatura cu cele mai nobili si culte limbi din Europ'a. Cauta dara se tienemu a pastra acōste legaminte tocmai asiē de multu, cā si la istori'a nōstra si nu cauta se ne departamu de fratii nostri de origine latina tocmai intr'unu timpu in care tōte popōrele tendu la apropiare si infratire. In fine nu e nici prudente a ne lapedā de una traditiun, care in mai pucinu de unu seclu ne au adusu mai multu bine decatu domni'a de sute de ani a cirilismului si a re intōrce la unu cirilismu si mai reu pōte cā celu d'antianu. De am inceputu astadi a simtī nationalitatea si ne misca cā natiune, o detorimu acelu etimologismu eluptatu cu atatea sacrificie de atati marturi ai natiunei

3. Cam acōstea sunt cuventele ce au facutu se incline societatea mai in unanimitate catra principiulu etimologicu, inse moderatu.

Cari sunt dara marginile in cari comisiei a crediutu, ca trebue se se inchida pentru aplecarea principiului etimologicu la ortografi'a romana? Dupa indelungate si mature desbateri, comisiei a crediutu, ca nu pōte adopta, fara a cadē in cele mai mari contradicționi si a lasā acelasi vagu, acēasi anarchia, ce domnesce si astadi in scriptur'a nōstra, nu pōte, dicemu, adopta altu moderatoriu alu etimologiei decatu principiulu urmatoriu. Se se scria etimologicu numai intru atata, incatu regulele ortografice puse dupa acestu principiu s'ar potē scōte din natur'a limbii romane insusii, pentruca fiacare romanu se o pōta esecuta fare a avē trebuntia se cunōca alte limbi.

Prin acēst'a se inlatura temerea acoloru, cari ar' vrē se vēda marea maioritata a natiunei condamnata a nu sci se scrie cum se cade limb'a sa. Comisiei crede si fiacare se pōte convinge de acēst'a prin una simpla aruncatura

de ochiu asupr'a proiectului de ortografia, ce o presentā, comisiei crede, ca ortografia ei se pōte esecuta lesne de unu romanu, ce 'si-ar' da catu de pucina ostenēla se o studia, de verce copilu, ce ar' frecuenta macaru unu anu de dile una scōla primaria astadi obligatoriā dupa legile instructiunei.

4. Eōa in cateva cuvente economi'a acēstui proiectu etc. —

Partea a trei'a din operatulu comisiei, adica insusi proiectulu de regule ortografice nu'lu impartasimu astadata din cauza, ca este de prevediutu, cumca acelasi in siedintie plenarie va suferi ōresicari modificari, dintre care unele voru fi esentiale, ceea ce s'a cunoscutu chiaru in desbaterea speciala de astadi (12 Sept. n.). Nici unu poporu europēnu n'are ortografia cu carea se fia indestulatu, ēra cateva din ortografiile altoru limbi suntu de diece ori mai grele decatu ar' fi etimologismulu celu mai rigorosu si mai pedantu la romani. In totu casulu ostenelile societatii academice voru produce in ortografia multe inlesniri si mai multa odichna sufletēca. Inse, gramatic'a romanēca va trebui se invētie oricare va voi a scrie bine romanesce. Fara acēsta nu se pōte si nu trebue se se pōta.

— Totu in siedinti'a de astadi decu se in sinulu societatii unu actu interesantu si putemu dice doiosu, se alesera adioa pe temeiulu statutelor definitive cōi mai de fruate functionari ai societatii pe unu anu si anume dn. Ioane Eliadu-Radulescu presiedinte, dn. Timoteiu Cipariu vicepresiedinte si dn. A. Tr. Laurianu secretariu generalu. Dupa acelu actu membrii se sarutara cu functionarii lor si multiamira din nou Tatalui curescu pentruca au ajunsu cā se vedea cu ochii lor implinita dorinti'a nutrita de atati ani in peptuile lor pentru inea incheierea unei academii sciintifice romanesce. Fericite Maiorescule, tu ai dusu acēsta dorintia cu tine in momentu. Bucurate si tu alaturea cu cei vii acolo unde te affi! — B.

Acesta e fermecula animiloru, sojetu de bunu auguru, care ne suride intre valorile ignorarii politice; si elu ne pasce cu mai mari sperantie, decatu pōte fatal'a sōrte a politiceii ale slabi, sperantie de una viētia in spiritu mai inaltu, mai unificatu, in cugete mai egalu, mai uniformu, cum e natur'a uniformitatii elementelor, cari nu sci de pedeci. — Paladiulu acestu romanu se fia eternu in fruntea culturai si a cugetarii natiunei nōstre, faru mantuitoriu de pericolele amenintatōre cu orce specie de furtune!!! —
Red.

Decisiunea congresului internationalu dela Geneva e indreptata tocmai in favōrea pacii si a sortii claselor muncitōre, inse siedinti'a a 4a, in care se facu decisiunea, fū pré sgomotōsa si genevesii se opusera, cā comitetulu permanentu se nu residiā in Geneva si presiedintele provocā comitetulu a se intruni la Berna pentru de a se constituā. Decisiunea dupa A. este:

„considerandu ca guvernele statelor mari europene s'au doveditu necapaci a sustiene pacea si a asecura desvoltarea poteriloru morale si materiale ale societatei;

„considerandu ca esistinti'a si immultirea ostasimeii stabile sustiene starea de resbelu, nu convine libertatei si prosperitatei societatii, declinutu a clasei lucratoriloru;

„congresulu decide cumca doresce a intemeiā pacea pe democratia si libertate;

„deci se va infiintā o liga de pace, o federatiune adeverata cosmopolitica;

„fiacare membru din liga are detorinti'a a nisui, cā opiniunea publice se se lumineze in privinti'a naturei adeverate a guvernelor, esecutiōriele vointiei generali, — se nisuesca a sterpi nesciinti'a si prejudetiele cari sustienu diferitele cauze ale resbōiloru;

„a lucrā necontentitu cā sistem'a de militie nationali se se inlocuiesca armatelor permanente;

„in tōte tierile se puna la ordinea dilei sōrtea claselor lucratoriē, pentru ca prosperitate individuala si generala intaresce libertatea politica a cetataniloru;

„congresulu decide formarea unui comitetu centrale permanente, a cartuia organizatiune o va indeplini comitetulu conducatoriu.“

Opiniunea francesiloru in caus'a romaniloru transilvani.

Generalulu Türr publicase in diurnalulu francesu „l'Opinion nationale credinti'a sa politica in caus'a impacitirii nationalitatiloru in Ungari'a si in caus'a orientala, cu unu aeru la parere prea liberalu. Unu spiritu patrundietorin in adunulu politice maghiariloru inse aflã, ca d. Türr totu nu e destulu de dreptu facia cu romanii din Transilvani'a, elu se adresa totu in „l'Opin. nation.“ din Parisu catra Türr impu tandui, ca a ignoratu caus'a transilvaniloru romani, cá natiune. Noi ei damu totu dreptulu d. Pretoru a se indoi de buna credinti'a a generalulu, fiinduca sosindu elu in Pest'a s'a alaturatu indata la principiale maioritatii dietei, din a carei sinu a esitu ministeriulu, care cu unu rescriptu simplu a scosu din valóre dreptulu politicu nationalu alu romaniloru transilvani, si d. generalu inca n'a tîenutu de reu pana acum faptululu acesta alu ministeriulu maioritatii, ci a facutu numai sfara in tíera, cá se preocupe opiniunea publica. Éca adresarea d. Pretore:

„Amu deschisu colónele nóstre onorabilelu generariu Türr; elu a exprimatú nescé idee de impaoare cari facu onóre liberalismulu ungu ru si alu acestui liberalismu elu este unulu din reprezentantii cei mai devotati; inse apelulu ce elu a facutu la concordia si la buna armonia a popóreloru, coprinse in vechiele otare ale regatulu Santulu Stefanu, atinge nescé cestiuni cari neaparatu trebuiescu a fi relevate.

„Asupra acestui subiectu primimu scrisórea urmatória; careia nu i am puté refusa ospitalitatea. — Alez. Bonneau.“

Domnului generariu Türr.

Domnule generariu! In articulu dtale publicatu adi, in „l'Opinion Nationale,“ ai abordatu mai anteu francamente drepturile nationalitatiloru, si dici, vorbindu despre cestiunea ungura:

„Una antei necesitate se impunemai antai noua, aceea de a ne impaca cu Croatii. Trebuie sei invitamu a trata cu noi, cá natiune cu natiune, caci Croatia n'a fostu nici una data facia cu Ungari'a altu ceva decatu una asociata. In interpretarea tratatulu ce unesco pe aceste done popóre trebuie a se feri cu ingrigire de a da importantia unoru termenii trasi din nescé vechi pergamente, si a se ocupa numai de interesele comune una data otarite, tóte dificultatile se nedetieacu; intielegerea e facuta.“

Celu mai mare patriotu ungu ru, si dta esti unulu din aceia, n'ar puté se vorbésca mai bine.

Cu tóte aste, domnule generalu, mai adangi. „Catu despre celelalte nationalitati, cari locuiescu Ungari'a si Transilvani'a, se fimu drepti in privinti'a loru, si vomu restabili vechi'a armonia (?) cu statu mai lesne cu catu ele voru gasi in francheti'a nóstra provinciale si municipale una libertate de actiune, careia ei voru dá unu pretiu mare.“

Cá romanu, permite'mi domnule generalu, a te intrebá pentru ce, vorbindu despre Transilvani'a, nu credi, ca e bine a o invitá se tracteze cu Ungari'a cá natiune cu natiune? A fostu ea óre cucerita prin armele hunilor? A! vechiele pergamente! N'a fostu si ea óra asociata Ungariei?(—) Déca ai invocá drepturile istorice, le asiu fi invocatu la rondulu meu; inse nu tii la ele, si nici eu nu tîenu. Se trecemu inainte.

In timpulu insurectiunei Poloniei trecéai prin Romani'a. Unu consule te acusa, ca voiái se incerci a resculá Galiti'a. Te ai aperatu de acésta acusare publicandu in diarielu din Bucuresci una declaratiune, care imprasoia tóte banuielele. In ea diceai, ca n'aveai alte gandiri decatu de a vedé pe romani si pe unguri intielegunduse pentru alegerile si desbaterile dietei dela Hermanstadt si recunosceai drepturile nationali ale romaniloru din Transilvani'a, totu cu aceleasi titluri cá si ale ungu riloru. Ai negá acésta adi? Vorbesci de vechi'a armonia si istoria, evenimentele din 48 alegerile din 63 suntu aci pentru a dá desmintirea cea mai completa. Si cu tóte aste ar' fi deja fóite timpu, cá se uitati voi, Ungurii, vechi'a vóstra dicatóre: Totu, pana la gurile Dunarei, este alu nostru si romanii din Transilvani'a pe a loru:

Fia ce o fi, mai bine despotismulu austriacu de catu libertatea ungu resca.

Primiti, etc. J. Prétore.
Paris, 7 Sept. 1867.“

Pentru acésta simpatia consangéna primésca d. Pretore o stringere de mana. Continuarea de a lamuri opiniunea européna in caus'a nationalitatii romane din Ungari'a, cu precisiune, ne ar' face celu mai doritu servitiu.

Varietati.

— In Sibiu se alese ér' deputatu Ranicher cu 740 in contra la 273 voturi. Romanii 'si detera voturile loru 42 senatorulu Rosca. —

— Din Clusiu scriu prin diurnalele, ca curtea suprema judecatorésca va remané aici inca pana in Maiu an. viitoriu. Noi dorimu, cá in Maiu totuodata se se póta repeti acésta scire. —

— In Ungari'a s'au inceputu a se inversiuna partitele. Kossuth din Turinu dechiara, ca asertulu preseii vienesé e numai o calumnia, fiinduca elu n'a fostu la Dieppe, n'a vedutu pe solulu rusu Stackelberg, si nu va face comuniune neci odata cu Rusi'a, carnifcele Ungariei si Poloniei, si dusmana neimpacata a libertatii, si Szilágyi n'are neci o misiune dela elu, ca elu e fugariu in Berlinu. Partit'a Kossuthiana 'si ascute dinii si pentru dieta. Luptele voru fi mari. —

— In Vien'a se aduna senatulu imp. pe 23 Sept. si deputatiunile au alesu cate unu comitetu, care se intre midiuloitorie cu ministeriulu. —

— Maiestatile Sale voru porni in 25 Oct. la Parisu. —

— Intre Prusi'a si Franci'a, ér' incepe antagóni'a. — Garibaldi vre a pasi catra Rom'a. — In Bucuresci ministeriulu a decisu a conchiama camarile pe 15 Oct. din caus'a financiará. —

Publicare. Adunarea generala a asociatiunei nationale romane din Aradu pe an. 1867/8 se va tîené in 21 Octobre nou si dilele urmatóre a. c.

Ceea-ce conformu Sului 10 alu statuteloru asociatiunei aduounduse la cunoscenti'a publica, totu deodata cu onóre se invita toti cei ce dorescu promovarea culturai poporulu romanu, spre a participá la acea adunare.

Aradu 24 Augustu nou 1867.

Directiunea asociatiunei nationale aradane pentru cultur'a poporulu romanu.

Mirone Romanulu, Julianu Grozescu,
direct. secun, notaru.

„Zukunft“, uniculu diurnalu in limb'a germana care apare in Vien'a, facundu servitiu si aperarii nationalitatii romane, aduse mai multi articuli de fondu, din pén'a unui romanu devotatu causei nóstre nationale, aperandu in contra nedumeririi suprematistice alui „M. Ország“ etc. cõmpetinti'a dreptulu, merita a primi concursu din partea romaniloru inestrati cu cunoscenti'a limbii germane cu impartasirea de totufeliulu de nedreptatiri suferite, informandu opiniunea publica prin acestu diurnalu despre alipirea romanulu cea extraordinaria de drepturile s'ale politice nationali si de autonomi'a patriei s'ale, a caroru scurtare si ignorare necé unadata nu o voru subscrie. Pe patrariulu ultimu se póte pronomera ou 4 fl.

Nr. 148—1867. Publicare de concursu.

In urmarea si in intielesulu conclusulu ad. gen. a asoc. tranne tîenuta la Clusiu in 28 Augustu c. n. a. o. siedinti'a a III. p. XXVIII. subscrisulu comit. publica prin acésta concursu pentru dóne stipendia si anume unulu de cate 100 fl. destinatu pentru unu ascultatoriu de drepturi afara din patria, la vreo universitate, altulu de 80 fl. v. a. destinatu pentru unu ascultatoriu de drepturi in patria. Terminulu se defige la acéstu concursu pre 1 Nov. c. n. a. c.

Aspiratorii la susu numitele stipendia, voru avé pana la defiptulu terminu a-si asterne la comit. asoc. tranne petitiunile sale provédiate: a) cu atestatu de botezu; testimoniu scolasticu despre progresulu in studia, cum si despre pur-

tarea morale, in urma o) cu testimoniu demnu de oredintia despre lipsirea midiulóceloru neecessary spre a puté continua studiele.

Din siedinti'a comit. asociatiunei tranne romane tîenuta la Sibiu in 18 Sept. 1867.

Nr. 147—1867. Concursu.

Comit. asoc. tranne romane conformu conclusulu adusu in siedinti'a III a ad. gen. tîenuta la Clusiu in 28 Augustu a. c. p. XXVIII, publica prin acésta concursu, pentru dóne ajutóre de cate 50 fl. v. a. destinate pentru doi studentii la scólele reale, cu terminulu pana la 1 Nov. a. c.

Aspiratorii la aceste ajutóre pana la terminulu mai susu insemnatu, au de a-si tramite la comit. asoc. concursele loru provédiate cu testimonie scol. despre atudiele recerute, despre purtarea morale, cum si despre lips'a de midiulócele necesarie la continuarea studieloru.

Din siedinti'a comit. asoc. tranne romane tîenuta la Sibiu in 18 Sept. 1867.

Nr. 147—1867. Concursu.

Comitetulu asoc. tranne amesuratu conclusulu adusu in siedinti'a ad. gen. tîenuta la Clusiu in 28 Aug. a. c. p. XXVIII. publica prin acésta concursu, pentru dóne stipendia de cate 330 fl. v. a. destinate pentru acei tineri romani, cari se voru consora studiuu agronomicu spre a puté fi aplecati dupa absolvarea studieloru agronomicé, cá invetiatori, si anume unulu la preparandi'a din Blasiu, altulu la preparandi'a din Sibiu. Terminulu concursulu se defige pre 1 Nov. a. e.

Aspiratorii la aceste stipendii au de asi tramite pana la terminulu mai susu indicatu la comit. asoc. resp. concurse provédiate cu testimonie necesarie despre studiele recerute cum si despre purtarea morale.

Din siedinti'a comit. asoc. tranne romane tîenuta la Sibiu in 18 Sept. 1867.

Pretiuulu cerealoru. In Brasiovu: graulu celu mai frumosu mesur'a austriaca (trei mesuri austriace facu 2 galete de Ardealu) se aflã cu 4 f. 20 or., man'a a dóa'a cu 3 f. 60, mestacatura 2 f. 64, secar'a 1 f. 70—90, ordiulu 1 f. 36—44, ovesulu 90—94 or.; papusiulu 2 f. 68—80. pasatulu, malaiulu cu 2 f. 88, mazerea 3 f. 50; lintea 4 f., fasolea 3 f. 40; cartofi 48 cr., sementia de inu 4 f. 40. carnea de vita e 13 cr. de rimatoriu 22, de berbecé 10 or. de pondu, concursulu e bunicelu la tergu.

In tóta monarchi'a dupa provincie pretiuulu cerealeloru in sept. e: In Vien'a 5 f. 51 graulu, 3 f. 94 secara, 2 f. 77 ordiulu, 1 f. 85 ovesulu, 3 f. 17 papusiorulu. In Ungari'a 4 f. 78 graulu, 2 f. 97 secar'a 1 f. 94 ordiulu, 1 f. 20 ovesulu, 3 f. 20 papusiorulu séu cucurusulu. In Bucovina 6 f. graulu, 2 f. 90 secara, 1 f. 60 ord. 1 f. 5 ovesulu si 3 f. 60 cucurusulu. In Galiti'a 6 f. gr., 3 f. 64 secara, 2 f. 54 ord., 1 f. 50 oves. 4 f. 50 ocur. In Austria de susu si Tirolo 6 f. 59 graulu, 4 f. 77—88 secara, 4 f. ord., 2 f. 45 oves., 4 f. 64 cucur. mai scumpu nicairea in monarchi'.

In Vien'a miera 18—18½ f. centenariulu, hemeiulu 115—140 f.; spirtulu de 30—33º trassito 60½ cr. de gradu; slibovitia 20—22º trans. 27—30 f. védr'a; zaharulu cea mai buna sórta 19 f. 20—50 cr. de a 3a calitate 16 f. 50 or. rafinatu 31—32 f.

In Romani'a.

Pretiurile curente suntu in 26 Aug. Graucearu calitatea I chila 240 lei 20 par., cal. II chila 222 lei, papusioi cal. I 135, cal. II 130, sacara cal. I 140, II 135, orz cal. I 74, cal. II 70, oves cal. I 65, cal. II 60, malaiu cal. I 120, cal. II 115. Boulu de midiulocu consumativu 333, vaca oca 56 par., jemia 56, panae 48—46 par., lana neagra 2 lei, alba 2 lei 20 par., tigae 4 lei, rachiulu spirtu de 30 grade temperatura 14 se vinde la velniti vadra 28 lei pe locu, pretiuulu vinulu cal. I vadra 5—6 lei 20 par., si alu III 3 si 2 lei 20 parale, pela focsiani.

Cursurile la bursa in 24. Sept. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 91 cr. v.
Augsburg	—	—	121, 65 „